ഹജ്ജിന്റെ രൂപം

[മലയാളം – Malayalam – مليالم]

മുഹമ്മദ് ബ്നു സ്വാലിഹ് അൽ ഉസൈമീൻ

വിവർത്തനം: മുഹമ്മദ് കുട്ടി കടന്നമണ്ണ

CALL & GUIDANCE OFFICE IN BATHA

MINISTRY OF ISLAMIC AFFAIRS

P.B.No. 20824. RIYADH 11465.

Tel. 4030251. 4083405. Fax. 4059387.

2014 - 1435

IslamHouse.com

صفـــــة الحـــج

« باللغة الماليبارية »

محمد بن صالح العثيمين رحمه الله

ترجمة: محمد كطي

2014 - 1435

IslamHouse.com

محتويات

ഉള്ളടക്കം

പേജ്:

1) മൂന്ന് കർമ്മരൂപങ്ങൾ
3
2) ഇഹ്റാമിൽ നിഷിദ്ധമായ കാര്യങ്ങൾ
4
3) ഹജ്ജ്– നിർബന്ധ ഘടകങ്ങൾ
4
4) റുക്നുകൾ
5
5) വാജിബാത്തുകൾ
5
6) ഉംറഃ കർമ്മങ്ങൾ ചുരുക്കത്തിൽ
7
7) ഹജ്ജിന്റെ രൂപം
8
8) ഹജ്ജിന് ഇഹ്റാം ചെയ്യൽ
8
9) മിനായിലേക്ക് പുറപ്പെടൽ
9

10) അറഫയിൽ നിൽക്കൽ
9
11) മുസ്ദലിഫയിൽ രാപ്പാർക്കൽ
11
12) മിനായിലേക്ക്
12
13) വീ□ ും മിനായിലേക്ക്
15
14) എറിയാൻ ഏൽപ്പിക്കൽ
16
15) വിടവാങ്ങൽ ത്വവാഫ്
21
16) ചില പ്രാർത്ഥനകൾ
18
17) ഹാജിമാർക്ക് സംഭവിക്കുന്ന അബദ്ധങ്ങൾ
24
18) ചില സുപ്രധാന നിർദ്ദേശങ്ങൾ
27

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه أما بعد:

أنواع الأنساك الثلاثة

മൂന്ന് കർമ്മരൂപങ്ങൾ

ഒന്ന്: **തമത്തുഅ്.** ഹജ്ജിന്റെ മാസങ്ങളിൽ ഉംറക്ക് മാത്രം ഇ ഹ്റാം ചെയ്യുകയും ശേഷം ത്വവാഫും സഅ്യും ചെയ്ത് മുടി മുറിച്ച് ഇഹ്റാമിൽ നിന്നും തഹല്ലുലാവുകയും,ശേഷം അതേ വ ർഷം തന്നെ ഹജ്ജിന്റെ സമയത്ത് അതിനായി ഇഹ്റാമിൽ പ്രവേ ശിക്കുകയും ചെയ്യലാണ് തമത്തുഅ്.

ര□ ്: **ഖിറാൻ.** ഹജ്ജിനും ഉംറക്കും ഒന്നിച്ച് ഇഹ്റാം ചെയ്യു ന്നതിന്നാണ് ഖിറാൻ എന്നു പറയുന്നത്.

മൂന്ന്: **ഇഫ്റാദ്.** ഹജ്ജിന് മാത്രം ഇഹ്റാം ചെയ്യുന്നതിനാണ് ഇഫ്റാദ് എന്നു പറയുന്നത്. ഇതിൽ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ ഇ നം തമത്തുഅ് ആണ്. കാരണം നബി(ﷺ) തന്റെ സഖാക്കളോട് അതിനായി കൽപ്പിക്കുകയും അതിന്നവരെ പ്രേരിപ്പിക്കുകയും, ഹജ്ജിന്റെ നിയ്യത്തിനെ ഉംറയുടെ നിയ്യത്താക്കി മാറ്റാൻ അദ്ദേ ഹം അവരോട് കൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

****

محظورات الإحرام

ഇഹ്റാമിൽ നിഷിദ്ധമായ കാര്യങ്ങൾ

ഹജ്ജിനോ ഉംറക്കോ ഇഹ്റാം ചെയ്ത ആൾക്ക് നിഷിദ്ധമാ യ കാര്യങ്ങൾക്ക് 'മഹ്ദൂറാത്തുൽ ഇഹ്റാം' എന്ന് പറയുന്നു. അവ:

തലമുടി നീക്കം ചെയ്യൽ. നഖം മുറിക്കൽ, പറിക്കൽ. സുഗ ന്ധം ഉപയോഗിക്കൽ. വിവാഹക്കരാറിലേർപ്പെടൽ. വികാരഭരിത മായ ആലിംഗനം, ചുംബനം, സ്പർശനം, സംയോഗം, വേട്ടമൃ ഗത്തെ കൊല്ലൽ, പുരുഷൻ തലമറക്കൽ, തുന്നിക്കൂട്ടിയ വസ് ത്രം ധരിക്കൽ, സ്ത്രീകൾ മുഖവും മുൻകൈയും മറക്കൽ എ ന്നിവയാണ്.ഇവയിൽ വല്ലതും സംഭവിച്ചാൽ പ്രായശ്ചിത്തം ചെ യ്യേ□ താണ്.

الواجبات فى الحج

ഹജ്ജിന്റെ നിർബന്ധ ഘടകങ്ങൾ

ഹജ്ജിന്റെ നിർബന്ധ ഘടകങ്ങൾ ര□ ാണ്. **ഒന്ന്:** ഹജ്ജ് ശ രിയാവാൻ നിർബന്ധമായത്, ഇതിന് ഹജ്ജിന്റെ റുക്നുകൾ എ ന്ന് പറയുന്നു. ഇവ വിട്ടുപോയാൽ ഹജ്ജ് ശരിയാവുകയില്ല.ആ കർമ്മം ചെയ്യുകയല്ലാതെ പ്രായശ്ചിത്തം കൊ□ ് മതിയാകുന്ന തല്ല. **ര ്:** ഹജ്ജ് ശരിയാവാൻ അനിവാര്യമല്ലാത്തത്, ഇതിന് ഹജ്ജിന്റെ

വാജിബാത്തുകൾ എന്ന് പറയുന്നു. ഇത് വിട്ടു പോ യാൽ അതിന് പരിഹാരമായി പ്രായശ്ചിത്തം മതിയാവുന്നതാണ്.

റുക്നുകൾ: (ഹജ്ജ് ശരിയാവാൻ നിർബന്ധമായും ചെയ്യേ□ ഘടകങ്ങൾ)

1) **ഇഹ്റാം:** ഹജ്ജിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോഴുള്ള നിയ്യത്താണ് ഇ ഹ്റാം.ഇഹ്റാമിന് അഞ്ച് സ്ഥലങ്ങളാണ് നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിരിക്കു ന്നത്. ഹജ്ജും ഉംറയും ഉദ്ദേശിക്കുന്ന അന്നാട്ടുകാരും അവകളി ലൂടെ യാത്ര ചെയ്യുന്നവരും അവിടെ വെച്ച് ഇഹ്റാമിൽ പ്രവേ ശിക്കൽ നിർബന്ധമാണ്.

2) **അറഫയിൽ നിൽക്കൽ**: ദുൽഹജ്ജ് 9 സൂര്യൻ മധ്യാഹ്നം മുതൽ ദുൽഹജ്ജ് 10 പ്രഭാതോദയം വരെയാണ് അറഫയുടെ സമയം. നബി(ﷺ) സൂര്യാസ്തമയ ശേഷമാണ് അറഫയിൽ നി ന്ന് യാത്രയായത്.അറഫയിൽ എവിടെയും നിൽക്കാവുന്നതാണ്.

3) **കഅ്ബയെ ത്വവാഫ് ചെയ്യൽ:** (ഹജ്ജിന്റെ പൂർത്തീകര ണത്തിന്) ത്വവാഫുൽ ഇഫാദ അനിവാര്യമായതാണ്.

4) **സ്വഫാ മർവകൾക്കിടയിലുള്ള സഅ്യ്:** മുതമത്തിഇന് അ തിന്റെ സമയം അറഫയിലും മുസ്ദലിഫയിലും നിൽക്കുകയും ത്വവാഫുൽ ഇഫാദ നിർവ്വഹിക്കുകയും ചെയ്ത ശേഷമാണ്.ഖാ രിനും

മുഫ്രിദും ത്വവാഫുൽ ഖുദൂമിന്റെ ശേഷമാണ് സഅ്യ് നിർവ്വഹിക്കേ□ ത്. എന്നാൽ ത്വവാഫുൽ ഖുദൂമിന്റെ കൂടെ സ അ്യ് ചെയ്യാൻ സാധ്യമായില്ലെങ്കിൽ ത്വവാഫുൽ ഇഫാദയുടെ കൂടെ ചെയ്താൽ മതി.

വാജിബാത്തുകൾ: (ഹജ്ജിൽ നിർബന്ധമല്ലാത്ത (വിട്ടു പോയാ ൽ പ്രായശ്ചിത്തം മതിയാവുന്ന) ഘടകങ്ങൾ).

1) ഇഹ്റാം ചെയ്യുന്നത് ശറഇൽ നിയമമാക്കപ്പെട്ട മീഖാത്തി ൽ നിന്നും തന്നെയായിരിക്കുക.

2) ദുൽഹജ്ജ് 9ന് സൂര്യാസ്തമയം വരെ അറഫയിൽ ഉ□ ാ യിരിക്കുക.

3) ബലി പെരുന്നാളിന്റെ രാത്രി മുസ്ദലിഫയിൽ താമസിക്ക ൽ. രാത്രിയുടെ അന്ത്യയാമത്തിൽ സ്ത്രീകളും കുട്ടികളുമടക്ക മുള്ള ബലഹീനർക്കും അവരോടൊപ്പമുള്ളവർക്കും മുമ്പ് ത ന്നെ പുറപ്പെട്ടു പോവൽ അനുവദനീയമാണ്.

4) പെരുന്നാൾ ദിവസം ജംറത്തുൽ അഖബയിൽ എറിയൽ, അയ്യാമുത്തശ്രീഖിന്റെ ദിവസങ്ങളിൽ മൂന്ന് ജംറകളിലും അതി ന്റെ സമയത്ത് എറിയൽ.

5) പുരുഷൻ തല മുണ്ഡനം ചെയ്യൽ, അല്ലെങ്കിൽ മുടി മുറി ക്കൽ. സ്ത്രീ മുടി മുറിക്കൽ.

6) അയ്യാമുത്തശ്‌രീഖിന്റെ ആദ്യത്തെ ര□ ് രാത്രികൾ മിനാ യിൽ രാപ്പാർക്കൽ. ധൃതിയുള്ളവൻ 12ന് സൂര്യാസ്തമയത്തിന് മുമ്പായി മിനയിൽ നിന്ന് പുറത്തുകടക്കണം. അവൻ വൈകു ന്ന പക്ഷം 13ന്റെ രാത്രി കൂടി മിനായിൽ താമസിക്കണം.

ഈ ആറ് കാര്യങ്ങളും ഹജ്ജിന്റെ വാജിബാത്തുകളാകുന്നു. എങ്കിലും അവ കൂടാതെയും ഹജ്ജ് ശരിയാവുന്നതാണ്. ഭൂരി പക്ഷം പണ്ഡിതരുടെയും വീക്ഷണത്തിൽ, ഇവയിലേതെങ്കിലും ഒന്ന് ഉപേക്ഷിച്ചവൻ മക്കയിൽ ഒരു ബലിയറുക്കുകയും അവി ടുത്തെ പാവങ്ങൾക്ക് വിതരണം ചെയ്യുകയും വേണം.

അപ്രകാരം തന്നെ, മക്കയിൽ നിന്ന് സ്വദേശത്തേക്ക് തിരി ക്കും മുമ്പായി വിടവാങ്ങൽ ത്വവാഫ് എല്ലാ ഹാജിമാർക്കും നി ർബന്ധമാണ്.ത്വവാഫുൽ വിദാഅ് ഏറ്റവും അവസാനത്തെ കർ മ്മമാണ്. കഅ്ബയുമായുള്ള ഒടുവിലത്തെ കരാറുമാണത്.

خلاصة أعمال العمرة

ഉംറയുടെ കർമ്മങ്ങൾ ചുരുക്കത്തിൽ

ഇഹ്റാം, ത്വവാഫ്, സഅ്യ്, മുണ്ഡനം അല്ലെങ്കിൽ മുടി മുറി ക്കൽ എന്നിവയടങ്ങുന്ന കർമ്മമാണ് ഉംറ. അതിന്റെ രൂപം താ ഴെ പറയുന്നതുപോലെയാണ്.

1) വലിയ അശുദ്ധിക്ക് കുളിക്കുന്നതുപോലെ കുളിക്കുകയും സുഗന്ധം പൂശുകയും ചെയ്യുക.

2) ഇഹ്റാമിന്റെ വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിക്കുക. പുരുഷന് ഉടു മു □ ും ഒരുതട്ടവും,സ്ത്രീക്ക് അനുവദനീയമായ ഏത് വസ്ത്രവും ധരിക്കാം.

3) തൽബിയത്ത് ചൊല്ലുകയും ത്വവാഫ് വരെ അതിൽ തുട രുകയും ചെയ്യൽ.

4) ഹജറുൽ അസ്വദിൽ നിന്നും തുടങ്ങുകയും അതിൽ ത ന്നെ അവസാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന രൂപത്തിൽ, കഅ്ബയെ ഏ ഴ് ചുറ്റ് ത്വവാഫ് ചെയ്യൽ.

5) ഇബ്റാഹീം മഖാമിന്റെ പിന്നിൽ ര□് റക്അത്ത് നമസ്ക രിക്കൽ.

6) സ്വഫായിൽ നിന്നും തുടങ്ങി മർവയിൽ അവസാനിക്കുന്ന വിധം സ്വഫാമർവക്കിടയിൽ ഏഴ് സഅ്യ് ചെയ്യൽ.

7) പുരുഷന്മാർ മുണ്ഡനം ചെയ്യുകയോ, മുടി മുറിക്കുകയോ ചെയ്യൽ, സ്ത്രീകൾ മുടി മുറിക്കൽ.

****

صفة الحج

ഹജ്ജിന്റെ രൂപം

ഹജ്ജിന് ഇഹ്റാം ചെയ്യൽ:

ദുൽഹജ്ജ് 8 (യൗമുത്തർവിയ)ദുഹാ സമയമായാൽ ഹജ്ജി ന് ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരൊക്കെ (മുതമത്തിഉം മക്കക്കാരനായ മുഫ് രിദും) താൻ താമസിക്കുന്ന സ്ഥലത്ത് വെച്ച് ഹജ്ജിന് ഇഹ്റാം ചെയ്യണം. ഇഹ്റാമിന് വേ□ ി മസ്ജിദുൽ ഹറാമിലോ മറ്റേതെ ങ്കിലും പള്ളിയിലോ പോവുക എന്നത് സുന്നത്തല്ല. നാം മനസ്സി ലാക്കിയേടത്തോളം അത് പ്രവാചകനിൽ നിന്നോ സഹാബത്തി ൽ നിന്നോ ഉദ്ദരിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല.

ഉംറക്ക് ഇഹ്റാം ചെയ്തപ്പോൾ ചെയ്ത പോലെയെല്ലാം ഹ ജ്ജിന് ഇഹ്റാം ചെയ്യുമ്പോഴും വേണം. അതായത് കുളിക്കുക യും സുഗന്ധം പൂശുകയും വുദുവിന്റെ സുന്നത്ത് നമസ്കരി ക്കുകയും ചെയ്യുക. (വുദുവിന്റെ സുന്നത്ത് ഇഹ്റാമിന്റെ വേള യിൽ മാത്രം നിർവ്വഹിക്കേ□ ഒന്നല്ല, ഏതവസരത്തിൽ വുദു വെടുത്താലും ര□ ് റക്അത്ത് സുന്നത്ത് നമസ്കരിക്കാവുന്ന താണ്. വിവ:) ശേഷം ഹജ്ജിന് നിയ്യത്ത് ചൊല്ലണം. ഹജ്ജിനും ഉംറക്കും നിയ്യത്തിന്റെയും തൽബിയത്തിന്റെയും രൂപം ഒന്നു ത ന്നെയാണ്. 'ലബ്ബൈക ഉംറതൻ' എന്ന് പറയുന്നതിന് പകരം 'ല ബ്ബൈക ഹജ്ജൻ' എന്ന് പറയണമെന്ന് മാത്രം. കർമ്മങ്ങൾ പൂർ ത്തിയാക്കുന്നതിന് വല്ല തടസ്സങ്ങളും ഭയപ്പെടുന്ന ആൾക്ക് 'ത നിക്ക് വല്ല പ്രതിബന്ധവും

നേരിടുന്ന പക്ഷം അവിടെ വെച്ച് ഞാൻ ഇഹ്റാമിൽ നിന്ന് തഹല്ലുലാവുന്നതാണ്' എന്ന് നിബന്ധ ന വെച്ചുകൊ□ ് ഇഹ്റാമിൽ പ്രവേശിക്കാവുന്നതാണ്. അത്തര ക്കാർക്ക് അതിന്റെ പേരിൽ പിന്നീട് പ്രായശ്ചിത്തമോ ഹജ്ജ് ആവർത്തിക്കലോ നിർബന്ധമാവുകയില്ല. ഭയമില്ലെങ്കിൽ നിബ ന്ധന വെക്കേ□ ുന്ന ആവശ്യമില്ല.

മിനായിലേക്ക് പുറപ്പെടൽ:

ശേഷം മിനായിലേക്ക് പുറപ്പെടണം. അവിടെവെച്ച് ദുഹ്ർ, അസ്ർ, മഗ്രിബ്, ഇശാഅ്, ഫജ്ർ എന്നിവ അതാതിന്റെ സമയ ത്ത് ജംഅ്ആക്കാതെ നാല് റക്അത്തുള്ളവ ര□ ാക്കി ചുരുക്കി ന മസ്കരിക്കണം. കാരണം നബി(ﷺ) ചെയ്തത് അപ്രകാരമാണ്.

മക്കക്കാരും മറ്റുള്ളവരുമെല്ലാം മിനായിലും അറഫയിലും മു സ്ദലിഫയിലും ചുരുക്കി നമസ്കരിക്കുകയാണ് വേ□ ത്. കാര ണം നബി(ﷺ) ഹജ്ജത്തുൽ വിദാഇൽ ഈ പുണ്യപ്രദേശങ്ങളി ൽ ജനങ്ങളെയും കൊ□ ് നമസ്കരിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തോടൊ പ്പം മക്കക്കാരുമു□ ായിരുന്നു.

അറഫയിൽ നിൽക്കൽ:

ദുൽഹജ്ജ് 9ന് സൂര്യൻ ഉദിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ മിനായിൽ നി ന്നും അറഫയിലേക്ക് പോവണം. സാധ്യമായാൽ

അറഫയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് നമിറയിൽ ഇറങ്ങുകയും സൂര്യൻ മ ധ്യത്തിൽ നിന്നും തെറ്റുന്നതുവരെ അവിടെ നിൽക്കുകയും ചെ യ്യുന്നത് ഉത്തമമാണ്. സാധ്യമാവാത്ത പക്ഷം വിരോധമില്ല.

സൂര്യൻ മധ്യത്തിൽ നിന്നും തെറ്റിയാൽ നബി(ﷺ) ചെയ്തത് പോലെ ദുഹ്റും അസ്വ്റും ര□ ് റക്അത്ത് വീതം ചുരുക്കി ദു ഹ്റിന്റെ സമയത്ത് ര□ ും കൂടി മുന്തിച്ച് നമസ്കരിക്കണം. അറ ഫയിൽ ജംഉം ഖസ്വ്റും മക്കക്കാർക്കും അല്ലാത്തവർക്കും ഒരു പോലെ ബാധകമാണ്.

അറഫാദിവസത്തിലെ അവസാന സമയങ്ങളിൽ ഹാജി പ്രാർ ത്ഥനയിലും ദിക്റുകളിലും ഖുർആൻ പാരായണത്തിലും മുഴു കലാണ് സുന്നത്ത്. നബി(ﷺ)യിൽ നിന്നും സ്ഥിരപ്പെട്ടുവന്നിട്ടു ള്ള ദിക്റുകളും ദുആകളുമാണ് ചൊല്ലേ□ ത്. സ്ഥിരപ്പെട്ട പ്രാർ ത്ഥനകൾ അറിയില്ലെങ്കിൽ തനിക്കറിയാവുന്ന അനുവദനീയമാ യ പ്രാർത്ഥനകൾ പ്രാർത്ഥിക്കാവുന്നതാണ്.പകലിന്റെ അവസാ നത്തിൽ പ്രാർത്ഥനയിൽ മുഴുകി സമയം പ്രയോജനപ്പെടുത്തേ □ തു□ ്. ഖിബ്ലയെ അഭിമുഖീകരിച്ചു കൊ□ ായിരിക്കണം പ്രാർത്ഥിക്കേ□ ത്. പ്രാർത്ഥിക്കുമ്പോൾ കൈകൾ ഉയർത്തണം. അറഫാ ദിവസമുള്ള പ്രാർത്ഥനകളിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമമായതാ ണ്:

(لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
(

(ലാഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹു വഹ്ദഹു ലാ ശരീക ലഹു ലഹുൽ മു ൽക്കു വലഹുൽ ഹംദു വഹുവ അലാ കുല്ലി ശൈഇൻ ഖദീർ) എന്ന പ്രാർത്ഥന.

തന്റെ ദയനീയതയും ആവശ്യങ്ങളും അല്ലാഹുവോട് പ്രകട മാക്കണം, ഉത്തരം ലഭിക്കാനായി കേഴണം, വൈകുന്നതിൽ വേ വലാതി കൊള്ളുകയും അരുത്. ശറഇൽ അനുവദിക്കപ്പെടാത്ത കാര്യങ്ങൾ ചോദിച്ചുകൊ□ ാ, വിധിയെ മറികടന്നുപ്രവർത്തി ക്കാനാവാത്തവ ചോദിച്ചുകൊ□ ാ പ്രാർത്ഥിക്കരുത്.ഹറാമായ സമ്പത്ത് ഉപയോഗിക്കുന്നവന്റെ ദുആ സ്വീകരിക്കപ്പെടുകയില്ല.

നബി(ﷺ) നിന്ന സ്ഥലത്ത് (പാറയുടെ അടുത്ത്) നിൽക്കാൻ സാധിച്ചാൽ അതാണ് ഏറ്റവും ഉത്തമം.സാധ്യമായില്ലെങ്കിൽ അ റഫയിൽ തനിക്ക് സാധിക്കുന്നിടത്ത് നിന്നാൽ മതി.

അറഫയിൽ നിൽക്കുന്ന ആൾ അതിന്റെ അതിർത്തിക്കുള്ളി ലാണെന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. അതിർത്തികളിൽ അടയാളങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടു□ ്.അജ്ഞതയാൽ മറ്റുള്ളവർ ചെയ്യുന്നത് ക□ ് ഇ ക്കാര്യത്തിൽ അനേകം ഹാജിമാർ വളരെ അലംഭാവം കാണി ക്കുന്നു. അറഫയുടെ അതിർത്തിക്കിപ്പുറത്ത് നിന്ന ഇക്കൂട്ടർക്ക് ഹജ്ജ് ലഭിക്കുകയില്ല. കാരണം അറഫയാണ് ഹജ്ജ്. അതിനാ ൽ

താൻ അറഫയുടെ അതിർത്തിക്കുള്ളിലാണെന്ന് ഉറപ്പ് വരു ത്തേ□ താണ്.

പകൽ സമയം സൂര്യാസ്തമയം വരെ അറഫയിൽ ഉ□ ാവ ൽ നിർബന്ധമാണ്. നബി(ﷺ) സൂര്യാസ്തമയം വരെയാണ് നി ന്നത്. സൂര്യാസ്തമയത്തിനു മുമ്പ് അറഫയിൽനിന്ന് പുറപ്പെട്ടു പോവൽ ജാഹിലിയ്യാ സമ്പ്രദായങ്ങളിൽപ്പെട്ടതാണ്.

മുസ്ദലിഫയിൽ രാപ്പാർക്കൽ:

അറഫയിൽ നിന്നവർ സൂര്യാസ്തമയശേഷം മുസ്ദലിഫയി ലേക്ക് പോവുകയും, അവിടെവെച്ച് മഗ്‌രിബ് മൂന്നും ഇശാഅ് ര □ുമായി ജംഉം ഖസ്‌റുമായി നമസ്കരിക്കുകയും വേണം. എ ന്നാൽ അർദ്ധരാത്രി വിട്ടുകടന്ന് ഇശാഇന്റെ സമയം തെറ്റുമെന്ന് ഭയപ്പെട്ടാൽ സമയം തെറ്റുന്നതിന് മുമ്പ് എവിടെ വെച്ചാണെങ്കി ലും നമസ്കരിക്കൽ നിർബന്ധമാണ്.

ആ രാത്രി ഹാജി മുസ്ദലിഫയിൽ താമസിക്കണം, നമസ്കാ രമോ മറ്റു ആരാധനകളോ കൊ□് രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടരുത്, കാര ണം നബി(ﷺ) അപ്രകാരം ചെയ്തിട്ടില്ല. വിത്ർ നമസ്കാരം നിർ വ്വഹിക്കാവുന്നതാണ്.അത് നബി(ﷺ) യാത്രയിലും ഒഴിവാക്കിയി രുന്നില്ല.

ബലഹീനർക്ക് മുസ്ദലിഫയിൽ നിന്നും രാത്രിയുടെ അന്ത്യ യാമത്തിൽ പുറപ്പെട്ടു പോവൽ അനുവദനീയമാണ്. എന്നാൽ ബലഹീനരോ ബലഹീനരുടെ കൂടെയുള്ളവരോ അല്ലാത്ത എ ല്ലാവരും ഫജ്ർ നമസ്കരിക്കുന്നത് വരെ മുസ്ദലിഫയിൽ ഉ □ ായിരിക്കേ□ താണ്.

മിനായിലേക്ക്:

മുസ്ദലിഫയിൽ രാപ്പാർത്ത ഹാജിമാർ ദുആ ദിക്റുകളിൽ നിന്നും വിരമിച്ച് സൂര്യോദയത്തിനു മുമ്പായി മിനായിലേക്ക് പു റപ്പെടണം.മിനായിലെത്തിയാൽ താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ അ വർ ചെയ്യണം:

1– ജംറത്തുൽ അഖബയിൽ എറിയുക. മക്കയോട് ഏറ്റവും അടുത്തുള്ളതും മിനായുടെ അവസാനത്തിലുള്ളതുമായ വലി യ ജംറയാണിത്. കടലമണിയെക്കാൾ അൽപ്പം വലിപ്പമുള്ള ഏ ഴ് കല്ലുകൾ ഒന്നിനു പിറകെ ഒന്നായി അവിടെ എറിയണം. ഓ രോ കല്ലും എറിയുമ്പോൾ 'അല്ലാഹു അക്ബർ' എന്ന് ചൊല്ല ണം. വലിയ കല്ലുകൾ കൊ□ ാ ഷൂ, ചെരുപ്പ് പോലെയുള്ളവ കൊ□ ാ എറിയൽ അനുവദനീയമല്ല. വിനയത്തോടെയും ഭയ ഭക്തിയോടെയും തക്ബീർ ചൊല്ലിക്കൊ□ ുമാണ് എറിയേ□ ത്. വിവരമില്ലാത്ത പലരും ചെയ്യുന്നപോലെ രോഷത്തോടെയും ചീത്ത വിളിച്ചും അട്ടഹസിച്ചും എറിയാൻ പാടില്ല. കാരണം ജം റകളിൽ എറിയൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ചിഹ്നങ്ങളിൽപ്പെട്ടതാണ്. ജം റകളിൽ ശക്തി പ്രയോഗിച്ച് തിക്കിത്തിരക്കി മുസ്ലിം

സഹോദ രങ്ങൾക്ക് പ്രയാസമു□ ാക്കാനോ അവരെ ഉപദ്രവിക്കാനോ പാ ടുള്ളതല്ല.

2– ജംറയിലെ ഏറ് കഴിഞ്ഞശേഷം, തന്റെ കൂടെ ബലിമൃഗം കൊ□ ുവന്നിട്ടു□ ങ്കിൽ അതിനെ അറുക്കണം.അല്ലെങ്കിൽ വാ ങ്ങിച്ച് അറുക്കണം. ബേങ്കിൽ പണമടച്ചാൽ അത് മതിയാവുന്ന താണ്.

3– ബലിയറുത്ത ശേഷം പുരുഷൻ തല മുണ്ഡനം ചെയ്യുക യോ മുടി മുറിക്കുകയോ ചെയ്യണം, മുണ്ഡനമാണ് ഏറ്റവും ഉ ത്തമം. ര□ ിൽ ഏതായാലും തലയുടെ മുഴുവൻ ഭാഗത്തു നി ന്നുമായിരിക്കണം മുറിക്കേ□ ത്. തലയുടെ ചിലഭാഗങ്ങൾ ഒഴി വാക്കി ചില ഭാഗങ്ങൾ മാത്രം ക്ഷൗരം ചെയ്യൽ ശറഇൽ വിരോ ധിക്കപ്പെട്ടതാണ്. സ്ത്രീ തന്റെ മുടിയുടെ അറ്റത്തുനിന്നും വിര ൽത്തല നീളത്തിൽ മുറിച്ചുകളയുകയാണ് വേ□ ത്.

മേൽപ്പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്ത് കഴിഞ്ഞാൽ സ്ത്രീയൊഴി കെ ഇഹ്റാമിൽ നിഷിദ്ധമായ എല്ലാകാര്യങ്ങളും ഹാജിക്ക് അ നുവദനീയമാവും. അതോടെ സുഗന്ധം പൂശുകയും വസ്ത്രം മാറ്റുകയും മുടിയും നഖവും മുറിക്കുകയും ചെയ്യാം. സ്ത്രീ സംസർഗ്ഗമൊഴികെ ഇഹ്റാമിൽ നിഷിദ്ധമായ മറ്റു കാര്യങ്ങളും ആവാം. ഈ തഹല്ലുലിൽ സുഗന്ധം പൂശൽ സുന്നത്താണ്.

4– കഅ്ബ ത്വവാഫ് ചെയ്യൽ: ഇതാണ് 'ത്വവാഫുൽ ഇഫാദ:' അല്ലെങ്കിൽ 'ത്വവാഫു സിയാറ:' എന്ന് അറിയപ്പെടുന്നത്. തമ ത്തുഅ് ആയി ഹജ്ജ് ചെയ്തവനാണെങ്കിൽ ത്വവാഫിന് ശേഷം സഅ്യും കൂടെ നിർവ്വഹിക്കണം. കാരണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ ദ്യത്തെ സഅ്യ് ഉംറയുടേതായിരുന്നു. അതുകൊ□ ് അദ്ദേഹം നിർബന്ധമായും ഹജ്ജിന്റെ സഅ്യ് നിർവ്വഹിക്കേ□ തു□ ്.

ഹാജി മുഫ്രിദോ (ഹജ്ജിന് മാത്രം ഇഹ് റാം ചെയ്തവൻ) ഖാരിനോ (ഹജ്ജിനും ഉംറക്കും കൂടി ഒന്നിച്ച് ഇഹ്റാം ചെയ്ത വൻ) ആണെങ്കിൽ ത്വവാഫുൽ ഖുദൂമിന്റെ കൂടെ സഅ്യ് ചെ യ്തിട്ടു□ ങ്കിൽ വീ□ ും സഅ്യ് ആവർത്തിക്കേ□ തില്ല. എ ന്നാൽ മുമ്പ് നിർവ്വഹിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ അയാൾക്ക് സഅ്യ് നിർബ ന്ധമാണ്, സഅ്യ് ചെയ്യാതെ ഹജ്ജ് പൂർണ്ണമാവുകയില്ല.

ത്വവാഫുൽ ഇഫാദ നിർവ്വഹിക്കുകയും മുമ്പോ ശേഷമോ സഅ്യ് നിർവ്വഹിക്കുകയും ചെയ്താൽ മുഫ്രിദും മുഖ്രിനും അടക്കം എല്ലാവർക്കും പൂർണ്ണവിരാമം ആയി.അദ്ദേഹത്തിന് ഇ ഹ്റാമിൽ നിഷിദ്ധമായിരുന്ന എല്ലാം ഇതോടെ അനുവദനീയമാ യി.

പെരുന്നാൾ ദിവസത്തെ കർമ്മങ്ങൾ താഴെ പറയുന്ന രൂപ ത്തിൽ ക്രമപ്പെടുത്തി നിർവ്വഹിക്കുന്നതാണ് ഏറ്റവും ഉത്തമം.

1) ജംറത്തുൽ അഖബയിൽ എറിയൽ.

2) ബലിയറുക്കൽ.

3) മുടിനീക്കൽ അല്ലെങ്കിൽ മുറിക്കൽ.

4) മുതമത്തിആണെങ്കിൽ, അല്ലെങ്കിൽ ത്വവാഫുൽ ഖുദൂമി ന്റെ കൂടെ സഅ്യ് നിർവ്വഹിച്ചിട്ടില്ലാത്ത മുഫ്രിദോ ഖാരിനോ ആണെങ്കിൽ, ത്വവാഫും ശേഷം സഅ്യും നിർവ്വഹിക്കൽ.

നബി(ﷺ) ഈ രൂപത്തിലാണ് കർമ്മങ്ങൾ ക്രമപ്പെടുത്തിയത്. എന്നാൽ ഇവയിൽ ഏതെങ്കിലും മറ്റൊന്നിനെ മുൻകടക്കുക യോ പിന്തിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതുകൊ□ ് കുഴപ്പമൊന്നുമില്ല.

പെരുന്നാൾ ദിവസം ത്വവാഫിന് സാധ്യമായില്ലെങ്കിൽ വൈ കിപ്പിക്കൽ അനുവദനീയമാണ്. എന്നാൽ അയ്യാമുത്തശ്‌രീഖ്(ദു ൽഹജ്ജ്: 11,12,13 ദിവസങ്ങൾ) വിട്ടുകടക്കാതിരിക്കലാണ് ഏറ്റ വും ഉത്തമം. രോഗം, ഹൈദ്, നിഫാസ് പോലെയുള്ള പ്രതിബ ന്ധങ്ങൾ ഉ□ ങ്കിലൊഴികെ.

വീ ും മിനായിലേക്ക്:

പെരുന്നാൾ ദിവസം ത്വവാഫും സഅ്യും കഴിഞ്ഞ് ഹാജി വീ□ ും മിനായിലേക്ക് തന്നെ മടങ്ങുകയും പെരുന്നാൾ ദിവസ വും തശ്‌രീഖ് ദിവസങ്ങളും അവയുടെ രാവുകളും അവിടെ താ മസിക്കുകയും വേണം. അതിനാൽ

ധൃതിയില്ലാത്ത ഹാജി 11, 12, 13 ദിവസങ്ങളുടെ രാവുകൾ മിനായിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടണം. കാര ണം നബി(ﷺ) അപ്രകാരം അവിടെ രാപ്പാർത്തു. ഹജ്ജിന്റെയോ ഹാജിമാരുടെയോ നന്മക്കുവേ□ ി, മാന്യമായ കാരണങ്ങൾ ഉ □ ാവുന്ന പക്ഷം മിനായിലെ രാപ്പാർക്കൽ ഒഴിവാക്കാവുന്നതാ ണ്.

അയ്യാമുത്തശ്‌രീഖിന്റെ ദിവസങ്ങളിൽ ഓരോ ദിവസവും മൂ ന്ന് ജംറകളിലും ഒന്നിന് പിറകെ ഒന്നായി തക്ബീർ ചൊല്ലി ക്കൊ□ ് ഏഴ് കല്ലുകൾ എറിയണം. മധ്യാഹ്നത്തിന് ശേഷമാ ണ് എറിയേ□ ത്.

ആദ്യം മസ്ജിദുൽ ഖൈഫിന്റെ സമീപത്തുള്ള ഒന്നാം ജംറ യെ എറിയുക. ശേഷം അൽപ്പം മുന്നോട്ടുപോയി അൽപ്പം വല തു വശത്തേക്ക് മാറി ഖിബ്‌ലക്ക് അഭിമുഖമായി നിന്ന് കൈക ളുയർത്തിക്കൊ□ ് ദീർഘമായി പ്രാർത്ഥിക്കണം. ശേഷം മധ്യമ ജംറയെ എറിയണം. ശേഷം ഇടതുവശത്തേക്ക് മാറി ഖിബ്‌ലക്ക് അഭിമുഖമായിനിന്ന് കൈകളുയർത്തിക്കൊ□ ് ദീർഘമായി പ്രാ ർത്ഥിക്കണം. ശേഷം വലിയ ജംറയെ എറിയണം. ശേഷം അവി ടെനിന്നു പിരിഞ്ഞ് പോവണം, പ്രാർത്ഥിക്കാൻ നിൽക്കേ□ തില്ല.

ജംറകൾക്കിടയിൽ ദീർഘമായി നിൽക്കാൻ സാധ്യമാവാത്ത ആളുകൾ, വിവരമില്ലായ്മ കൊ□ ാ അവഗണനയാലോ പല രും പാടെ ഉപേക്ഷിച്ച ഈ സുന്നത്ത് ഹാജി തനിക്ക് കഴിയുന്ന ത്ര നിർവ്വഹിക്കേ□ തു□ ്.

ഈ ദിവസങ്ങളിലെ (തശ്രീഖ് ദിവസങ്ങൾ) ഏറുകൾ സൂര്യ ൻ മധ്യത്തിൽ നിന്ന് തെറ്റിയ ശേഷമല്ലാതെ അനുവദനീയമല്ല. കാരണം നബി(ﷺ) എറിഞ്ഞത് അപ്രകാരമാണ്.

ദുൽഹജ്ജ് 12ന് ജംറകളിലെ ഏറ് കഴിഞ്ഞാൽ അയാൾ ഹ ജ്ജിന്റെ നിർബന്ധ ഘടകങ്ങളിൽ നിന്നും മുക്തനായി. ഇതിന് ശേഷം അയാൾക്ക് ര□ ിൽ ഒന്ന് തെരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള സ്വാത ന്ത്ര്യമു□ ്. ഒന്നുകിൽ ദുൽ ഹജ്ജ് 13ലെ ഏറിനും കൂടി മിനായി ൽ താമസിക്കാം, അല്ലെങ്കിൽ അന്നുതന്നെ യാത്ര പുറപ്പെടാം.

എന്നാൽ വൈകിപ്പിക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം, കാരണം അതാണ് നബി(ﷺ) ചെയ്തതും കൂടുതൽ കർമ്മങ്ങളുള്ളതും. 13–ാം രാവി ലെ രാപ്പാർക്കലും 13ലെ ഏറും അതുമുഖേന ലഭിക്കുന്നു.എന്നാ ൽ 12ന് അസ്തമയം വരെ മിനായിൽ അവശേഷിച്ചാൽ പിന്നീട് മിനാ വിട്ടുപോവാൻ പാടില്ല.

എറിയാൻ ഏൽപ്പിക്കൽ:

ജംറകളിൽ എറിയൽ ഹജ്ജിന്റെ കർമ്മങ്ങളിൽപ്പെട്ട അതി ന്റെ ഒരു നിർബന്ധ ഘടകമാണ്. അതുകൊ□ ് തന്നെ കഴിവു ള്ള ഓരോരുത്തരും അത് സ്വന്തമായിത്തന്നെ നിർവ്വഹിക്കേ□ തു□ ്. പ്രായാധിക്യം കൊ□ ാ രോഗം

കൊ ാ മറ്റോ കഴി യാത്തവരോ, കുട്ടികളെപ്പോലെ സ്വയം സാധിക്കാത്തവരോ അ ല്ലാതെ ഹാജി മറ്റൊരാളെ പകരം ചെയ്യാൻ ഏൽപ്പിക്കാൻ പാടു ള്ളതല്ല. അങ്ങനെ വരുമ്പോൾ അറിവുകൊ ും ദീനുകൊ ും തനിക്ക് ഉറപ്പുള്ള വ്യക്തിയെ അതിന് ഏൽപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.ക ല്ലുകൾ ഏൽപ്പിക്കുന്ന വ്യക്തിക്ക് പെറുക്കിയെടുക്കുകയും എറി യുന്നവനെ ഏൽപ്പിക്കുകയും ആവാം, അല്ലെങ്കിൽ ഏൽപ്പിക്ക പ്പെട്ട വ്യക്തി തന്നെ പെറുക്കിയെടുത്ത് ഏൽപ്പിച്ച ആൾക്കുവേ ി എറിയുകയുമാവാം. ആദ്യം തനിക്ക് വേ ി ഏഴ് കല്ലുകൾ എറിയുകയും, ശേഷം ഏൽപ്പിക്കപ്പെട്ട വ്യക്തി ഏൽപ്പിച്ച ആൾ ക്ക് വേ ി അപ്രകാരം മനസ്സിൽ കരുതിക്കൊ ് എറിയുകയും വേണം.

ആദ്യം തനിക്ക് വേ ി എറിയുകയും ശേഷം അതേ നിൽപ്പി ൽത്തന്നെ ഏൽപ്പിച്ചയാൾ ക്കുവേ ി എറിയുകയും ചെയ്യുന്ന തിൽ വിരോധമില്ല. ആദ്യം തനിക്കുവേ ി മൂന്നിടത്തും എറി ഞ്ഞ ശേഷം വീ ും പോയി ഏൽപ്പിച്ചയാൾക്കുവേ ി എറിയ ൽ നിർബന്ധമാണെന്ന ധാരണക്ക് യാതൊരു തെളിവുമില്ല.

വിടവാങ്ങൽ ത്വവാഫ്:

ഹാജി മിനായിൽ നിന്ന് പുറപ്പെടുകയും ഹജ്ജിന്റെ മുഴുവൻ കർമ്മങ്ങളിൽ നിന്നും വിരമിക്കുകയും തന്റെ സ്വദേശത്തേക്ക് യാത്രയാവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്താൽ, കഅ്ബയെ ഏഴ് പ്രാവശ്യം ത്വവാഫ്

നിർവ്വഹിച്ച ശേഷമല്ലാതെ യാത്ര പുറപ്പെടാ ൻ പാടില്ല. കാരണം നബി(ﷺ) ത്വവാഫുൽ വിദാഅ് ചെയ്യുകയു □ ായി. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ എന്നിൽ നിന്നും നിങ്ങളു ടെ ആരാധനാ കർമ്മങ്ങളെ സ്വീകരിക്കുക'.

യാത്രാസാധനങ്ങൾ തയ്യാറാക്കൽ, തന്നോട് കൃത്യമായ ഒരു സമയത്ത് എത്തിച്ചേരാമെന്ന് വാക്ക് തന്ന് വൈകിപ്പോയ കൂട്ടു കാരെ കാത്ത് നിൽക്കൽ, വാഹനം കാത്ത് നിൽക്കൽ പോലെ യുള്ള യാത്രക്കാവശ്യമായ ഒരുക്കങ്ങൾക്കുവേ□ ിയല്ലാതെ ത്വ വാഫുൽ വിദാഇന് ശേഷം മക്കയിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടാൻ പാടില്ല. ഈ പറയപ്പെട്ടപോലെയുള്ള ആവശ്യങ്ങൾക്കു വേ□ ിയല്ലാതെ ആരെങ്കിലും മക്കയിൽ തങ്ങിയാൽ, തന്റെ അവസാനത്തെ ക രാർ (കർമ്മം) കഅ്ബയുമായിട്ടായിരിക്കുന്നതിന്ന് വേ□ ി വീ □ ും ത്വവാഫ് ആവർത്തിക്കൽ അയാൾക്ക് നിർബന്ധമാണ്. ത്വ വാഫുൽ വിദാഅ് ആർത്തവകാരിക്കും പ്രസവിച്ചവൾക്കും നിർ ബന്ധമില്ല.

****

بعض الأدعية الواردة

ചില പ്രാർത്ഥനകൾ

അറഫയിൽ നിൽക്കുന്ന വേളയിൽ, പ്രത്യേകിച്ചും അവസാ ന സമയങ്ങളിൽ ഹാജി പ്രാർത്ഥനയിലും

ദിക്റുകളിലും ഖുർ ആൻ പാരായണത്തിലും മുഴുകേ□ താണ്. നബി(ﷺ)യിൽ നി ന്നും സ്ഥിരപ്പെട്ടുവന്നിട്ടുള്ള ദിക്റുകളും ദുആകളുമാണ് ചൊ ല്ലേ□ ത്. പ്രവാചകൻ(ﷺ)യുടെ ദിനചര്യകളിൽ നിന്ന് ഉദ്ധരിക്ക പ്പെട്ടിട്ടുള്ള പ്രാർത്ഥനകളുടെ ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ താഴെ കൊ ടുക്കുന്നു:

(اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَالَّذِي نَقُولُ ، وَخَيْرًا مِمَّا نَقُولُ ، اللَّهُمَّ لَكَ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي ، وَإِلَيْكَ مَآبِي وَلَكَ رَبِّ تُرَاثِي)

–(അല്ലാഹുമ്മ ലകൽ ഹംദു കല്ലദീ നഖൂൽ, വ ഖൈറൻ മിമ്മാ നഖൂൽ, അല്ലാഹുമ്മ ലക സ്വലാത്തീ വനുസുകീ വമഹ്യായ വമമാതീ, വ ഇലൈക റബ്ബി മആബീ, വലക റബ്ബി തുറാഥീ).

സാരം: 'അല്ലാഹുവേ, ഞങ്ങൾ പറയുന്ന പോലെത്തന്നെ സ ർവ്വ സ്തുതിയും നിനക്കാണ്. ഞങ്ങൾ പറയുന്നതിനെക്കാൾ ഉ ത്തമമായ സ്തുതിയും നിനക്കാണ്, അല്ലാഹുവേ എന്റെ നമസ് കാരവും എന്റെ ബലിയും എന്റെ ജീവിതവും എന്റെ മരണവു മെല്ലാം നിനക്കാണ്. എന്റെ രക്ഷിതാവേ നിന്നിലേക്കാണെന്റെ അഭയം, എന്റെ നാഥാ നിന്റെ വഴിയാണെന്റെ പാരമ്പര്യം.

(اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ ، وَوَسْوَسَةِ الصَّدْرِ ، وَشَتَاتِ الْأَمْرِ)

– (അല്ലാഹുമ്മ ഇന്നീ അഊദു ബിക മിൻ അദാബി ൽ ഖബ്രി വ വസ്വസതിസ്സ്വദ്രി വശതാതിൽ അംറ്)

‘അല്ലാഹുവേ ഖബ്ര്‍ ശിക്ഷയില്‍ നിന്നും ഹൃദയത്തിന്റെ ദുര്‍ മന്ത്രണത്തില്‍നിന്നും കാര്യങ്ങളിലെ നാശങ്ങളില്‍ നിന്നും ഞാ ന്‍ നിന്നോട് ശരണം തേടുന്നു‘.

(اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَجِيءُ بِهِ الرِّيحُ)
– (അല്ലാഹുമ്മ ഇന്നീ അഊദു ബിക മിന്‍ ശര്‍റി മാ തജീഉ ബി ഹിര്‍റീഹു)

‘അല്ലാഹുവേ, കാറ്റ് വഹിച്ചു കൊ□ ു വരുന്ന നാശങ്ങളില്‍ നിന്നും നിന്നോട് ഞാന്‍ രക്ഷ തേടുന്നു‘.

(اَللَّهُـمَّ لَا تَجْعَلْـنِي بِـدُعَائِكَ رَبِّ شَـقِياًّ ، وَكُـنْ بِي رَؤُوفـاً رَحِيمـاً يَـا خَـيْرَ اَلْمَسْؤُولِينَ وَيَاخَيْرَ اَلْمُعْطِينَ)
– (അല്ലാഹുമ്മ ലാ തജ്അല്‍നീ ബി ദുആഇക റബ്ബി ശഖിയ്യന്‍ വ കുന്‍ ബീ റഊഫന്‍ റഹീമന്‍ യാ ഖൈറല്‍ മസ് ഊലീന വ യാ ഖൈറല്‍ മുഅ്ത്വീന്‍).

‘അല്ലാഹുവേ, നിന്നോടുള്ള പ്രാര്‍ത്ഥനയില്‍ എന്നെ നീ നിരാ ശനാക്കരുതേ, യജമാനന്‍മാരില്‍ ഉത്തമനും നല്‍കുന്നവരില്‍ ഉ ല്‍കൃഷ്ടനുമായവനേ എന്നോട് നീ അലിവും കനിവും കാണി ക്കേണമേ‘.

(اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا ، وَفِي سَمْعِي نُورًا ، وَفِي بَصَرِي نُورًا)
– (അല്ലാഹുമ്മജ്അല്‍ ഫീ ഖല്‍ ബീ നൂറാ, വഫീ സംഈ നൂറാ, വഫീ ബസ്വരീ നൂറാ)

‘അല്ലാഹുവേ, എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നീ പ്രകാശം തരേണമേ, എന്റെ കേൾവിയിലും എന്റെ കാഴ്ചയിലും എനിക്ക് നീ പ്രകാ ശം തരേണമേ‘.

(اَللَّهُمَّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ، اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا يَلِجُ فِي اللَّيْلِ ، وَشَرِّ مَا يَلِجُ فِي النَّهَارِ ، وَشَرِّ مَا تَهُبُّ بِهِ الرِّيَاحُ ، وَشَرِّ بَوَائِقِ الدَّهْرِ)

– (അല്ലാഹുമ്മശ്റഹ് ലീ സ്വദ്രീ, വയസ്സിർ ലീ അംരീ, അല്ലാഹു മ്മ ഇന്നീ അഊദു ബിക മിൻ ശര്റി മാ യലിജു ഫില്ലൈൽ, വ ശർറി മാ യലിജു ഫിന്ന ഹാർ, വശർറി മാ തഹുബ്ബു ബിഹിർറി യാഹു, വ ശർറി ബവാഇഖിദ്ദഹ്ർ).

‘അല്ലാഹുവേ, എനിക്ക് നീ ഹൃദയ വിശാലത തരേണമേ, എ ന്റെ കാര്യങ്ങൾ എളുപ്പമാക്കിത്തരേണമേ, അല്ലാഹുവേ, രാത്രി യിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതിന്റെ നാശത്തിൽ നിന്നും, പകലിൽ പ്ര വേശിക്കുന്നതിന്റെ നാശത്തിൽ നിന്നും, കാറ്റ് കൊ□ ുവരുന്ന തിന്റെ നാശത്തിൽ നിന്നും, കാലവിപത്തുക്കളുടെ നാശത്തിൽ നിന്നും നിന്നോട് ഞാൻ രക്ഷ തേടുന്നു‘.

(اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ)

– (അല്ലാഹുമ്മ റബ്ബനാ ആതിനാ ഫി ദ്ദുൻയാ ഹസന തൻ വഫി ൽ ആഖിറത്തി ഹസനതൻ വഖിനാ അദാബ ന്നാർ)

‘അല്ലാഹുവേ ഇഹത്തിൽ നീ ഞങ്ങൾക്ക് നന്മ പ്രദാനം ചെ യ്യേണമേ, പരത്തിലും നീ ഞങ്ങൾക്ക് നന്മ പ്രദാനം ചെയ്യേണ മേ, നരകശിക്ഷയിൽ നിന്നും ഞങ്ങളെ നീ കാത്ത് രക്ഷിക്കേണ മേ‘.

(اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ، فَاغْفِرْ لِي ، إِنَّك أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ)
– (അല്ലാഹുമ്മ ഇന്നീ ളലംതു നഫ്സീ ഫഗ്ഫിർ ലീ ഇന്നക്ക അൻ തൽ ഗഫൂറുർറഹീം)

'അല്ലാഹുവേ, ഞാൻ എന്റെ ആത്മാവിനോടു,തന്നെ അക്രമം പ്രവർത്തിച്ചിരിക്കുന്നു, അതിനാൽ എനിക്ക് നീ പൊറുത്തു ത രേണമേ, തീർച്ചയായും നീ പാപങ്ങൾ പൊറുക്കുന്നവനും കരു ണാനിധിയുമാണ് '.

(اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ ، وَدَرَكِ الشَّقَاءِ ، وَسُوءِ الْقَضَاءِ، وَشَمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ)
– (അല്ലാഹുമ്മ ഇന്നീ അഊദു ബിക മിൻ ജഹ്ദിൽ ബലാഅ്, വമിൻ ദറകി ശ്ശഖാഅ്, വമിൻ സൂഇൽ ഖദാഅ്, വമിൻ ശമാത തിൽ അഅ്ദാഅ്).

'അല്ലാഹുവേ, പരീക്ഷണത്തിന്റെ ക്ലേശത്തിൽ നിന്നും, ദുർഭ ഗത പ്രാപിക്കുന്നതിൽ നിന്നും, വിധി വൈപരീത്യങ്ങളിൽ നി ന്നും, ശത്രുക്കളുടെ പരിഹാസങ്ങളിൽ നിന്നും ഞാൻ നിന്നോട് രക്ഷ തേടുന്നു'.

(اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ ، وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ ، وَالْجُبْنِ وَالْبُخْلِ ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا)
'അല്ലാഹുമ്മ ഇന്നീ അഊദു ബിക മിനൽ ഹമ്മി വൽ ഹുസ്ൻ, വൽ അജ്സി വൽ കസ്ൽ, വൽ ജുബ്നി വൽ ബുഖ്ൽ, വദില ഇ ദ്ദൈനി വഗലബതിർ റിജാൽ, വഅഊദു

ബിക മിൻ അൻ ഉറദ്ദ ഇലാ അർദലിൽ ഉമുർ, വഅഊദു ബിക മിൻ ഫിത്നത്തി ദ്ദുൻയാ)

'അല്ലാഹുവേ,മനക്ലേശങ്ങളിൽ നിന്നും ദുഃഖങ്ങളിൽ നിന്നും, അശക്തിയിൽ നിന്നും ആലസ്യത്തിൽ നിന്നും, പിശുക്കിൽ നി ന്നും ഭീരുത്വത്തിൽ നിന്നും, കടക്കെണിയിൽ പെടുന്നതിൽ നി ന്നും,ആളുകൾ എന്നെ അതിജയിക്കുന്നതിൽ നിന്നും ഞാൻ നി ന്നോട് രക്ഷ തേടുന്നു.ഏറ്റവും മോശമായ ആയുസ്സിലേക്ക് ഞാ ൻ മടക്കപ്പെടുന്നതിൽ നിന്നും ദുൻയാവിലെ കുഴപ്പങ്ങളിൽ നി ന്നും ഞാൻ നിന്നോട് രക്ഷ തേടുന്നു'.

(اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْغِنَى ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْفَقْرِ)

– (അല്ലാഹുമ്മ ഇന്നീ അഊദു ബിക മിനൽ മഅ്ഥമി വൽ മഗ് റം, വമിൻ ശർരി ഫിത്നത്തിൽ ഗിനാ, വ അഊദു ബിക മിൻ ഫിത്നതിൽ ഫഖ്ർ)

'അല്ലാഹുവേ, പാപങ്ങളിൽ നിന്നും കടങ്ങളിൽ നിന്നും, ഐ ശ്വര്യത്തിന്റെ നാശത്തിൽ നിന്നും ഞാൻ നിന്നോട് രക്ഷ തേടു ന്നു. ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ പരീക്ഷണത്തിൽ നിന്നും ഞാൻ നിന്നോട് രക്ഷ തേടുന്നു'.

(اللَّهُمَّ اغْسِلْ عَنِّي خَطَايَايَ بِمَاءِ الثَّلْجِ وَالْبَرَدِ ، وَنَقِّ قَلْبِي مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ ، وَبَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ)

– (അല്ലാഹുമ്മ ഇഗ്സിൽ അന്നീ ഖത്വായായ ബിമാഉ ഥൽജി വ ൽ ബറദ്, വനഖി ഖൽബീ മിനൽ ഖത്വായാ കമാ നഖയ്തഥൗ ബൽ അബ്‌യദി മിനദ്ദനസ്, വബാഇദ് ബൈനീ വബൈന ഖത്വാ യായ കമാ ബാഅദ്ത ബൈനൽ മശ്രിഖി വൽ മഗ്രിബ്)

'അല്ലാഹുവേ, ഹിമജലം കൊ□ ും തണുത്തവെള്ളം കൊ □ ും എന്നിൽ നിന്നും എന്റെ പാപങ്ങളെ കഴുകിക്കളയേണമേ, വെള്ള വസ്ത്രത്തെ അഴുക്കിൽ നിന്നും ശുദ്ധിയാക്കുന്നതുപോ ലെ പാപങ്ങളിൽ നിന്നും എന്റെ ഹൃദയത്തെ നീ ശുദ്ധിയാക്കേ ണമേ,എനിക്കും എന്റെ പാപത്തിനുമിടയിൽ കിഴക്കിനെയും പ ടിഞ്ഞാറിനെയും അകറ്റിയതുപോലെ നീ അകറ്റേണമേ'.

അറഫാദിവസമുള്ള പ്രാർത്ഥന പ്രാർത്ഥനകളിൽ ഏറ്റവും ഉ ത്തമമാണ്. നബി(ﷺ) പറഞ്ഞു:

(خَيْرُ الدُّعَاءِ دُعَاءُ يَوْمِ عَرَفَةَ ، وَخَيْرُ مَا قُلْتُ أَنَا وَالنَّبِيُّونَ مِنْ قَبْلِي : لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ) (مالك)

'ഏറ്റവും ഉത്തമമായ പ്രാർത്ഥന അറഫാ ദിനമുള്ള പ്രാർത്ഥ നയാണ്, ഞാനും എനിക്ക് മുമ്പുള്ള പ്രവാചകന്മാരും പറഞ്ഞി ട്ടുള്ള വാക്കുകളിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമമായത് (ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാ ഹു വഹ്ദഹു ലാ ശരീക ലഹു ലഹുൽ മുൽക്കു വലഹുൽ ഹംദു വഹുവ അലാ കുല്ലി ശൈഇൻ ഖദീർ) എന്നതാണ്' (മാ ലിക്).

സാരം: (അല്ലാഹു അല്ലാതെ ഒരു ആരാധ്യനുമില്ല, അവൻ ഏ കൻ, അവന് യാതൊരു പങ്കുകാരുമില്ല, എല്ലാ ആധിപത്യവും സർവ്വസ്തുതിയും അവന്നാണ്. അവൻ എല്ലാ കാര്യങ്ങൾക്കും കഴിവുള്ളവനാണ്".

****

الأخطاء التي يرتكبها بعض الحجاج

ഹാജിമാർക്ക് സംഭവിക്കുന്ന അബദ്ധങ്ങൾ

1) അറഫാദിനം, ചിരിയിലും തമാശയിലും, ഉപകാരശൂന്യമാ യ സംസാരങ്ങളിലും മുഴുകി മഹത്തായ ഈ സ്ഥാനത്തു വെ ച്ചുള്ള ദിക്റും ദുആയും ഉപേക്ഷിക്കൽ.

2) മഹത്തായ അറഫാദിവസത്തിൽ വിനോദ ഉപകരണങ്ങളു മായി സഹവസിക്കൽ.

3) ഹാജിമാരിൽ ധാരാളം ആളുകൾ അറഫാദിനം അസ്വ്റി ന്റെ അവസാന സമയത്ത് യാത്രക്ക് ഒരുങ്ങുന്നതിൽ വ്യാപൃത രാവുന്നു. ആ സമയം ദുആക്ക് ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ടമായതും അ ല്ലാഹു തന്റെ അടിമകളെക്കൊ□ ് അഭിമാനം കൊള്ളുന്നതുമാ യ സമയമാണ് എന്ന് മനസ്സിലാക്കുക.

4) ധാരാളം ഹാജിമാർ 'മുസ്ദലിഫ'യിൽ രാപ്പാർക്കുന്ന ദിവ സം മഗ്‌രിബ്, ഇശാ, സുബ്ഹ് നമസ്ക്കാരങ്ങൾ ഖിബ്‌ലയെ അ ന്വേഷിച്ചറിയാതെ ധൃതിയിൽ നമസ്കരിക്കുന്നു. ഖിബ്‌ലയെ അ ഭിമുഖീകരിക്കലും, അറിയാത്തവർ അറിയുന്നവരോട് ചോദിച്ച റിയലും നിർബന്ധമാണ്.

5) മുസ്ദലിഫയിൽ രാപ്പാർക്കൽ ഹജ്ജിന്റെ നിർബന്ധ ഘട കങ്ങളിൽ ഒന്നാണെന്നിരിക്കെ രാത്രി പകുതിയാകുന്നതിന്റെ മു മ്പ് തന്നെ ധാരാളം പേർ അവിടെ നിന്നും പിരിഞ്ഞ് പോകുന്നു.

6) ജംറകളിൽ എറിയുന്നതിന് ഏൽപ്പിക്കാൻ ബലഹീനർ ക്കും അതുപോലെയുള്ളവർക്കും മാത്രം അനുവദനീയമാണെ ന്നിരിക്കെ പ്രാപ്തരും ശക്തിയുള്ളവരും എറിയാൻ ഏൽപ്പിക്ക ൽ.

7) ജംറകളിൽ ചെരിപ്പ്, വലിയ കല്ലുകൾ അതുപോലെയുള്ള വസ്തുക്കൾ കൊ□ ് എറിയൽ.

8) ഓരോ ഏറിലും 'അല്ലാഹുവേ, പിശാചിനോടുള്ള രോഷ ത്തോ ടെയും പരമകാരുണ്ണികനോടുള്ള പ്രിയത്തോടെയും' എ ന്ന് പറയൽ.

9) ചില ഹാജിമാർ– അല്ലാഹു അവരെ നേർ വഴിയിലാക്കട്ടെ– ഭംഗിയാണെന്ന് കരുതിക്കൊ□ ് പെരുന്നാൾ ദിവസം അവരുടെ താടിവടിക്കുന്നു. ഇത്

ശ്രേഷ്ഠമായ ഈ സ്ഥലത്തും സമയത്തു മുള്ള ധിക്കാരമാണ്.

10) ഹജറുൽ അസ്‌വദിനെ ചുംബിക്കുവാൻ വേ□ി ചിലർ തിക്കിത്തിരക്കുന്നു. പലപ്പോഴും അത് സംഘട്ടനത്തിലേക്കും ക്ഷോഭത്തിലേക്കും ഈ സ്ഥലത്ത് വെച്ച് ഈ കർമ്മത്തിനിടയി ൽ സംഭവിക്കാൻ പാടില്ലാത്ത മോശമായ വാക്കുകളിലേക്കും എത്തിക്കുന്നു.

11) ഹജറുൽ അസ്‌വദ് സ്വന്തം നിലക്ക് തനിക്ക് ഗുണം ചെ യ്യും എന്ന ചിലരുടെ ധാരണയും അബദ്ധമാണ്. ചിലർ ഹജറി നെ സ്പർശിച്ച് തന്റെ ശരീരഭാഗങ്ങളിൽ തടവുന്നത് കാണാം.ഇ ത് അജ്ഞതയും വഴികേടുമാണ്. ഉപകാരം ചെയ്യുന്നവൻ അല്ലാ ഹു മാത്രമാണ്.

12) ചില ഹാജിമാർ കഅ്ബയുടെ എല്ലാമൂലകളും സ്പർശി ക്കുന്നു. ചിലപ്പോൾ അതിന്റെ ചുമരുകളിൽ സ്പർശിക്കുകയും ശരീരത്തിൽ തടവുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതെല്ലാം തന്നെ അജ്ഞ തയും വഴികേടുമാണ്.

13) റുക്നുൽ യമാനിയെ ചുംബിക്കൽ. ഇതും അബദ്ധമാണ്. റുക്നിയെ കൈകൊ□് സ്പർശിച്ചാൽ മാത്രം മതി.അതിനെ വി ട്ടുകടകുമ്പോൾ തക്ബീർ ചൊല്ലുകയും വേണം.

14) ഓരോ ത്വവാഫിലും മറ്റു ദുആകളൊന്നുമില്ലാതെ ചില പ്ര ത്യേകമായ ദുആ മാത്രം ചെയ്യൽ.

15) കൂട്ടമായി പ്രാർത്ഥിക്കുകയും അതു മുഖേന ത്വവാഫു ചെയ്യുന്നവർക്ക് പ്രയാസമു□ ാക്കുകയും ചെയ്യൽ.

16) കഠിനമായ തിരക്ക് കാണുന്ന അവസ്ഥയിലും ഇബ്റാ ഹീം മഖാമിന്റെ പിന്നിൽ നമസ്കരിക്കാൻ നിൽക്കൽ. ഹറമിലെ എവിടെ വെച്ചും ഈ അവസരത്തിൽ ഹാജിക്ക് നമസ്കരിക്കാ വുന്നതാണ്.

17) 'ഹിജ്റി'ന് ഉള്ളിലൂടെ കഅ്ബയെ ത്വവാഫ് ചെയ്യൽ. ഇത് ശരിയാവുന്നതല്ല.

18) മിനായിൽ വെച്ച് നമസ്കാരങ്ങൾ ജംഅ് ആക്കി നമസ്ക രിക്കൽ. (മിനയിൽ ഖസ്റ് മാത്രമേയുള്ളൂ)

19) ചില ഹാജിമാർ 'ജംറത്തുൽ അഖബ'യിൽ എറിഞ്ഞ് കൊ□ ാണ് ഏറ് തുടങ്ങുന്നത്. ശേഷം മധ്യമ ജംറയിലും ശേ ഷം ചെറിയ ജംറയിലും എറിയുന്നു. എന്നാൽ ചെയ്യേ□ ത് നേ രെ മറിച്ചാണ്.

20) കല്ലുകൾ ഏഴും കൂടെ ഒരുമിച്ച് ഒറ്റ ഏറ് എറിയൽ. ഇത് വമ്പിച്ച അബദ്ധമാണ്.

21) ചില ഹാജിമാർ ബലി ദിവസം ജംറകളിൽ എറിയും മുമ്പ് വിടവാങ്ങൽ ത്വവാഫ് ചെയ്യാൻ വേ□ ി മിനായിൽ നിന്നും ഇറ ങ്ങുകയും ശേഷം മിനായിൽ തിരിച്ചുവന്ന്

ജംറകളിൽ എറിയു കയും ശേഷം യാത്രയാവുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത് അനുവദനീ യമല്ല.

22) തൽബിയ്യത്ത് ഒരാൾ ചൊല്ലികൊടുക്കുകയും ശേഷം സംഘമായി മറ്റുള്ളവർ ഏറ്റ് ചൊല്ലുകയും ചെയ്യൽ. കഅ്ബയെ ദർശിക്കുമ്പോഴും പള്ളിയിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോഴും പുതുനിർ മ്മിത പ്രാർത്ഥനകൾ ചൊല്ലൽ. (إن الصفا والمروة من شعائر الله) എന്ന ആയത്ത് പല പ്രാവശ്യം ആവർത്തിക്കൽ.

23) മുസ്ദലിഫയിൽ രാത്രി താമസിക്കാതെ അതിലൂടെ ഒന്ന് നടന്ന് പോവൽ കൊ□ ് മതിയാക്കൽ.

24) റസൂൽ(ﷺ)യുടെ ഖബറിങ്കലേക്ക് തീർഥയാത്ര (പുണ്യം കാംക്ഷിച്ചുള്ള യാത്ര) അനുവദനീയമാണെന്ന് വിശ്വസിക്കൽ.

****

بعض المسائل المهمة

ചില സുപ്രധാന നിർദ്ദേശങ്ങൾ

1) ഹജ്ജ് കൊ□ ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നതും ലക്ഷ്യമാക്കുന്നതും എ ന്താണെന്ന് മനസ്സിലാക്കുകയും വെറുക്കപ്പെട്ടതും കുറ്റകരവുമാ യ എല്ലാ കൃത്യങ്ങളിൽ നിന്നും വിട്ടുനിൽക്കുകയും ചെയ്യാൻ ഓരോ ഹാജിയും ശ്രദ്ധിക്കേ□ താണ്. അല്ലാത്തപക്ഷം ഈ വി ശുദ്ധ കർമ്മം

തന്നിൽ യാതൊരു മാറ്റവും വരുത്താതെയും താ ൻ ഉദ്ദേശിച്ചു വന്ന ലക്ഷ്യം പ്രാപിക്കാതെയുമായിരിക്കും ഹാജി സ്വദേശത്തേക്കു മടങ്ങുന്നത്.

2) നബി(ﷺ) പറയുന്നു: താങ്കൾ അറിയുക, അറഫാദിവസം വളരെ മഹത്തായ ഒരു ദിവസമാണ്. അതിൽ കണ്ണുനീർ പൊഴി ക്കപ്പെടും, പാപങ്ങൾ മായ്ക്കപ്പെടും അല്ലാഹു തന്റെ അടിമക ളിൽ നിന്നും ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരെ നരകത്തിൽ നിന്നും മോചിപ്പി ക്കും. അല്ലാഹു തന്റെ മലക്കുളുടെ അടുക്കൽ അറഫയിൽ സ ന്നിഹിതരായവരെക്കുറിച്ച് ഊറ്റം കൊള്ളും. അതിനാൽ താങ്കൾ ഈ അവസരം ശരിയായി ഉപയോഗിക്കുക.ഈ സ്ഥാനത്തെ യ ഥാവിധി അറിയുക.

3) ജംറകളിൽ താങ്കൾ എറിയുമ്പോൾ ഓരോ കല്ലും അതി ന്റെ ഹൗളിൽ വീഴുവാൻ ശ്രദ്ധിക്കുക. ഇനി പുറത്ത് പോയെങ്കി ൽ അതുകൊ□ ് വിരോധമില്ലതാനും. എറിയുന്നത് ഏഴ് കല്ലുക ൾ തന്നെയായിരിക്കണം. കൂടുവാനോ കുറയുവാനോ പാടില്ല.

4) താങ്കൾ ഇഹ്റാമിലായിരിക്കെ താങ്കളുടെയോ മറ്റാരുടെ യെങ്കിലുമോ കൈകളോ ശരീരമോ, കസ്തൂരി കലർന്ന, അല്ലെ ങ്കിൽ സുഗന്ധമുള്ള സോപ്പ്, അല്ലെങ്കിൽ അതുപോലത്തെ മറ്റു വല്ലതും കൊ□ ് കഴുകൽ അനുവദനീയമല്ല.

5) ആർക്കെങ്കിലും ബലിമൃഗം ലഭിക്കാതിരിക്കുകയോ അല്ലെ ങ്കിൽ അതിന്റെ വില നൽകാൻ സാധിക്കാതെ വരികയോ ചെയ് താൽ അയാൾ മൂന്ന്ദിവസം ഹജ്ജിനിടയിലും ഏഴ് ദിവസം കു ടുംബത്തിലേക്ക് മടങ്ങിയ ശേഷവും നോമ്പെടുക്കണം. ഒന്നി ച്ചോ പലപ്പോഴായിട്ടോ നോൽക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിൽ നിന്നും ഹറമിന്റെ പരിധിയിൽ താമസിക്കുന്നവർ ഒഴിവാണ്. അവർക്ക് ബലി നിർബന്ധമില്ല.

6) താങ്കൾക്ക് ഉത്തമമായ പെരുമാറ്റവും ഹാജിമാരോട് സേവ ന മനസ്ഥിതിയും ഉ□ ായിരിക്കേ□ താണ്. അവർക്ക് ഞെരുക്ക മു□ ാക്കാൻ പാടില്ല. അവർക്ക് വേ□ ി ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളുക. താങ്കളുടെ ക്ഷമക്കും വിട്ടുവീഴ്ചക്കും അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന മഹത്തായ പ്രതിഫലത്തിൽ താങ്കൾക്ക് ആർത്തിയു □ ായിരിക്കണം.

7) ഹാജിക്ക് തന്റെ ഇഹ്റാമിന്റെ വസ്ത്രം താൻ ഉദ്ദേശിക്കു മ്പോൾ അഴിച്ചുവെക്കുകയും കുളിക്കുകയും ചെയ്യാം. സോപ്പ്, സുഗന്ധവസ്തുക്കൾ എന്നിവ ഉപയോഗിക്കാൻ പാടില്ല.

8) ഹജ്ജിന് മുമ്പോ ശേഷമോ മസ്ജിദുന്നബവി സന്ദർശിക്ക ൽ സുന്നത്താണ്. കാരണം മസ്ജിദുന്നബവിയിൽ വെച്ചുള്ള ഒ രു നമസ്ക്കാരം ആയിരം നമസ്കാരങ്ങൾക്ക് തുല്യമാണ്. അതി നാൽ മസ്ജിദുന്നബവി സന്ദർശനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം അവിടെയു ള്ള നമസ്കാരമായിരിക്കണം. നമസ്കാരത്തിനുശേഷം റസൂൽ (ﷺ)യുടെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ര□ ് കൂട്ടുകാരുടെയും

ഖബറുക ൾ സന്ദർശിക്കലും അവർക്ക് സലാം ചൊല്ലലും സുന്നത്താണ്. ശേഷം ഖുബാഇലെ പള്ളി സന്ദർശിക്കലും അവിടെ നമസ്കരി ക്കലും സുന്നത്താണ്.

9) ശേഷം സഹാബത്തിന്റെ ഖബർസ്ഥാനമായ ബഖീഇൽ സന്ദർശനം നടത്തുകയും അവർക്കുവേ□ ി പ്രാർത്ഥിക്കുകയും വേണം. ശേഷം ഉഹ്ദിലെ ശുഹദാക്കളുടെ ഖബർ സന്ദർശിക്ക ണം.ശുഹദാക്കളുടെ നേതാവായ ഹംസ(ﷺ)വിന്റെ ഖബ്റും അ വരിൽപ്പെടുന്നു. അവർക്കെല്ലാം രക്ഷയും സമാധാനവും ഉ□ ാ വട്ടെ, ആമീൻ. മരണപ്പെട്ടവരോട് പ്രാർത്ഥിക്കുവാനോ അവരോ ട് സഹായം തേടുവാനോ പാടില്ല. കാരണം അത് വൻ ശിർക്കി ൽപ്പെട്ടതും എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളെയും നിഷ്ഫലമാക്കിക്കളയു ന്നതുമാണ്.

وصل الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين

****